

**Europos regionų
komitetas**

Pranešimas apie Europos Sajungos regionų ir miestų padėtį

Europos regionų komiteto pirmininko Vasco Alves Cordeiro kalba

2022 m. spalio 11 d.

#SOTEULocal

**Europos regionų
komitetas**

Pranešimas apie Europos Sąjungos regionų ir miestų padėtį

Pirmininkas Vasco Alves Cordeiro

Regionai ir miestai – solidarumo, pažangos ir vilties kelrodžiai

151-oji Europos regionų komiteto plenarinė sesija

2022 m. spalio 11 d., antradienis

Gerbiami kolegos,

kreipiuosi į Jus čia ir dabar, ketindamas apžvelgti mūsų Sąjungos regionų ir miestų padėtį.

Galėčiau kalbėti įmantriai, gražiais žodžiais ir skambiomis frazėmis.

Tačiau čia ir dabar noriu kalbėti taip, kad būtų išgirsti tų, kurie gyvena mūsų miestuose, mūsų regionuose ir mūsų bendruomenėse, balsai –

darbuotojų, ūkininkų, verslininkų, įmonių balsai – piliečių balsai.

Todėl leiskite man kalbėti už jaunuolį, kuris nori gyventi savarankiškai, tačiau niekaip negali laimėti nesibaigiančios kovos už galimybę turėti deramą būstą.

Leiskite man kalbėti už tėvus, kuriems sunku surasti deramą ir prieinamą dienos priežiūrą savo vaikams.

Leiskite man kalbėti už darbuotoją, kuris nežino, ar gaus deramą darbą uždarius gamyklą, kurioje jis dirba.

Kalbėkime už smulkų verslininką, kuris dėl dešimt kartų išaugusių sąnaudų buvo priverstas uždaryti savo parduotuvę ir atleisti darbuotojus.

Kalbėkime už kiekvieną iš milijonų žmonių, kurie iš Europos valstybės, Ukrainos, dėl jų gyvenimus sukrėtusio brutalaus ir neteisėto karo buvo priversti viską palikę bėgti ir kurie dabar klausia savęs: „Kas toliau?“.

Kalbėkime už turistus ir stovyklautojus, kuriems teko gelbėtis nuo miškų gaisrų.

Kalbėkime už tuos, kurie abejoja, ar jų vaikai galės sulaukti senatvės gyventi tinkamoje aplinkoje, kurios oru būtų saugu kvėpuoti.

Čia ir dabar būkime piliečių, kurie nežino, ar kas nors juos girdi, balsas...

Tokių įvairių regionų ir miestų padėtis yra neatsiejama nuo žmonių gyvenimo visoje Europoje, o Europos Sąjungos padėties neįmanoma visiškai ir visapusiškai įvertinti, neatsižvelgus į jos regionų ir miestų padėtį.

Mes, demokratiškai išrinkti vietos ir regionų atstovai, žinome – nes su tuo susiduriame kasdien – kad milijonai europiečių turi abejonių ir nuogąstavimų, kurie yra pagrįsti ir reikalauja atsakymo.

Esame saistomi politinės pareigos ir demokratinės atsakomybės ir nė vienas iš mūsų nevengiame savo įsipareigojimo pateikti atsakymus.

Iš tiesų, mes tų atsakymų jau esame pateikę. Būdami solidarūs.

Jau žinome daug pavyzdžių, iš kurių galime pasisemti įkvėpimo ir kuriais galime didžiuotis. Jais turėtų didžiuotis ir mūsų Sąjunga.

Didžiuojusi Lenkijos sostinė Varšuva, kurioje 14 tūkst. savanorių sugebėjo priimti daugiau ukrainiečių pabėgėlių nei Italija ir Prancūzija kartu sudėjus – jie aprūpino juos būstu, teikė sveikatos priežiūros paslaugas, rūpinosi mokslu ir teisine pagalba.

Didžiuojusi Antverpeno miestu, kuris pirmasis ėmėsi spręsti COVID-19 pandemijos poveikio pažeidžiamiausių asmenų, ypač jaunuolių, psichikos sveikatai problemą.

Didžiuojusi Lapenrantos miestu Suomijoje, kur buvo sukurtos septynios lietaus vandens šlapynės biologinei įvairovei apsaugoti.

Didžiuojusi Moravija-Silezija, Čekijoje, nes perkvalifikavusi 5 tūkst. darbuotojų dabar ji pereina prie elektrinių ir nulinės taršos automobilių, taip viena pirmųjų žengia neutralaus poveikio klimatui ekonomikos link.

Didžiuojusi La Riocha, Ispanijoje, kuri parodo mums, kaip valdžios institucija gali veikti remdamasi lyčių lygybės principu, į kurį atsižvelgiama tiek rengiant biudžetą, tiek administruojant, rengiant planus, kuriais remiama gyvenimo ir darbo pusiausvyra, tiek skatinant verslą gerinti moterų galimybes įsidarbinti.

Didžiuojuosi Puatje miestu Prancūzijoje, kur vadovaujantis mūsų asamblėjos propaguojamo nuolatinio dialogo principu buvo sudaryta piliečių asamblėja, kurioje socialinio būsto nuomininkai, savanoriai, vietos įmonės ir pilietinės visuomenės subjektai kartu formuoja savo bendruomenę.

Galime pateikti daugybę kitų pavyzdžių, papasakoti daug kitų istorijų apie mūsų Sąjungos regionus ir miestus, kurie kasdien rodo kelią į priekį, rasdami atsakymus abejojantiems ir nerimaujantiems žmonėms, ir siūlydami tolesnius kelius.

Šiomis istorijomis iš visos Europos dalinuosi su Jumis kaip įtikinamais liudijimais, atskleidžiančiais, kad regionai ir miestai yra tikri solidarumo, pažangos ir vilties kelrodžiai. Tai pat – Europos vertybių ir principų puoselėtojai.

Todėl šiandien noriu padėkoti mūsų merams, vietos tarybų nariams, gubernatoriams, regionų ministrams ir visoms valdžios institucijoms už jų labai svarbų darbą, kurį jie kiekvieną dieną atlieka visoje Europos Sąjungoje. *Vous faites l'Europe du quotidien.*

Niekas neturi to pamiršti.

Visi turi tai pripažinti.

Gerbiami kolegos,

regionų ir miestų padėties, apie kurią kalbu šiandien, negalima vertinti izoliuotai, pasislėpus už savo sienų ir nematant pasaulinių iššūkių.

Daugiau kaip prieš septynis mėnesius Vladimiras Putinas prieš Ukrainą pasiuntė savo brutalią karo mašiną, kuri neša tokią mirtį ir destruktiją, kokias mūsų žemynas manėsi seniai pamiršęs. Tai yra išpuolis ne tik prieš suverenią valstybę, bet ir prieš mūsų vertybes – laisvę, demokratiją ir teisinę valstybę.

Tai išpuolis prieš tai, ką gina Europos Sąjunga.

Tai išpuolis prieš kiekvieną iš mūsų.

Nuo pat pirmos dienos visoje Europoje regionai ir miestai solidariai reagavo į karo sirenų gausmą.

Mes suteikėme prieglobstį, atvėrėme mokyklas, bendrabučius, dalijome pirmosios pagalbos rinkinius ir siuntėme transportą.

Teikėme pirmąją pagalbą, tačiau galvojome ir apie ateitį. Apie šviesią ateitį su atstatyta Ukraina, kurioje įsivyras taika ir kuri sieks narystės Europos Sąjungoje.

Mūsų ir mūsų partnerių – ES ir Ukrainos vietos ir regionų institucijų asociacijų – sukurtas Europos miestų ir regionų aljansas už Ukrainos atstatymą, puoselėdamas miestų ir regionų tarpusavio bendradarbiavimą, siekia prisidėti prie sėkmingo atstatymo. Aljansas taip pat gali atlikti tam tikrą vaidmenį pabrėžiant vietos ir regionų valdymo lygmenų svarbą atstatymo procese.

Ypač šiandien, ypač po siaubingų vakarykščių išpuolių prieš Ukrainos miestus, mums buvo priminta, kad iki taikos dar ilgas kelias ir kad mūsų ryžtas neturi susilpnėti. Palaikome suverenią Ukrainą, jos teritorinį vientisumą ir vienybę. Jokie fiktyvūs referendumai nepakeis šio fakto.

Šią solidarumo ir ryžto žinutę noriu perduoti Ukrainos žmonėms ir šios šalies regionams ir miestams.

Jūs – ne vieni, mes visapusiškai ir nuolat palaikysime Jus šioje baisioje padėtyje.

Šią žinutę taip pat norėčiau perduoti Europos Komisijos pirmininkei Ursulai von der Leyen ir pačiai Europos Komisijai. Ukrainos atstatymo užduotis yra istorinio masto. Palankiai įvertinome pranešimą, kad duodant įsipareigojimą ateičiai 100 milijonų eurų bus skirta Ukrainos mokyklų atstatymui. Vietos valdžios institucijoms šiuo atveju tenka svarbus vaidmuo, ir mes norime padėti!

Taip pat norėčiau pasinaudoti proga ir pateikti konkretų pasiūlymą dėl pasiruošimo Berlyno atstatymo konferencijai: reikia atskiros biudžeto eilutės regionų ir vietos bendradarbiavimui atstatymo procese.

Mes atsiliėpėme, kai buvome kviečiami, ir esame pasiruošę nuveikti dar daugiau.

Duokite mums priemonių, ir darbą mes padarysime!

Gerbiami kolegos,

mes visi taip pat giliai patiriame šio baisaus karo socialines ir ekonomines pasekmes.

Dabartinė energijos krizė palietė namų ūkius, ypač pažeidžiamiausius iš jų, įmones ir valdžios institucijas.

Artėjant žiemai mums reikia skubių priemonių, ir vėlgi regionai ir miestai bus pirmieji, kuriems teks palengvinti žmonių pečius prislėgusią našą.

Visoje Europoje matome nerimą keliančių ženklų, nes yra pavojus, kad miestams pritrūks energijos ir jiems bus sudėtinga teikti savo piliečiams būtiniausias paslaugas, tokias kaip viešasis transportas, atliekų tvarkymas, arba tiesiog užtikrinti, kad vaikams mokyklose būtų šilta ir nereikėtų vėl mokytis nuotoliniu būdu.

Aplinkos temperatūros mažinimas viešuosiuose pastatuose, naktinio paminklų apšvietimo atjungimas, greičio ribojimas savivaldybėse, investicijos į atsinaujinančiuosius energijos išteklius, gyventojų sąmoningumo didinimas – regionų ir vietos lygmens iniciatyvų yra daug ir jos įvairios.

Tačiau visa tai nėra lengva ir solidarumui Europoje vėl iškilo pavojus. Būtent todėl turi būti remiamos vietos ir regionų valdžios institucijų pastangos taupyti energiją, ir mes tai padarysime.

Sajunga, kurioje žmonėms tenka rinktis maistą arba šildymą, nėra tvirta Sajunga.

Gerbiami kolegos,

sudėtinga šiandieninė situacija energetikos srityje yra didesnio poveiklo, didesnių mūsų visuomenių pokyčių dalis.

Mažiname savo priklausomybę nuo iškastinio kuro kaip galime greičiau, tačiau tai reikia daryti ne tik todėl, kad tokį kurą tiekia Rusija.

Tai turėjome daryti jau prieš keletą dešimtmečių tam, kad neutralizuotume savo ekonomikos poveikį klimatui. Šią vasarą kilę siaubingi gaisrai vėl priminė apie ekstremalią klimato situaciją, su kuria susiduriame šiandien. Tai išlikimo klausimas.

Rytoj aptarsime savo viziją prieš COP27. Kadangi tarsimės dėl pasaulinio prisitaikymo prie klimato kaitos tikslo, turime užtikrinti, kad šis tikslas būtų susijęs su tuo, kas daroma vietos lygmeniu. Pasaulinius iššūkius, tokius kaip klimato krizė, įveiksime greičiau, lengviau ir veiksmingiau, jeigu dalyvausime ir mes, ir piliečiai.

Mes, kaip institucija, taip pat privalome veikti. Todėl jau dabar dedame pastangas, kad Regionų komitetas taptų klimato požiūriu neutralia institucija: užsibrėžėme tikslą kasmetinį savo išmetamą anglies dioksido kiekį iki 2030 m. pabaigos sumažinti 30 procentų. Mes taip pat imsime skubių veiksmų, kad kaip institucija sumažintume savo suvartojamos energijos kiekį.

Tai neturėtų apsiriboti tik Komiteto administracija. Todėl pradėdant kitu išvažiuojamuoju biuro posėdžiu, kuris pavasarį vyks Švedijoje, siūlau pradėti teikti politines ataskaitas apie mūsų veiksmus klimato srityje. Tikiuosi, kad kiekvienas iš Jūsų prisidės prieš šių pastangų ir vėlgi įkvėps kitus savo pavyzdžiu.

Gerbiami kolegos,

atsižvelgdami į egzistencinę klimato krizę ir brutalaus karo prieš Ukrainą pasekmes, turime prisiminti, kad beveik trejus pastaruosius metus praleidome kovodami su COVID-19 pandemija. Dabar gyvename su šiuo virusu ir patiriame žmogiškąsias, socialines ir ekonomines pasekmes.

Visi šie iššūkiai susiję su būtinybe užtikrinti, kad Europos Sąjunga atitiktų savo tikslą, kad mūsų žmonės kiekvieną dieną gyventų geriau sveikoje aplinkoje, kurioje laikomasi mūsų pagrindinių vertybių. O tam reikia pakankamų investicijų.

Jau keletą dešimtmečių sanglaudos politika mums padėdavo mažinti teritorinius skirtumus. Didžiuojuosi, kad galiu pasikliauti tvirta partneryste su Komisijos nare Elisa Ferreira, mūsų didžiausia sąjungininke.

Krizės, su kuriomis šiuo metu susiduriame – pandemijos valdymas ir atsigavimą po jos, nuo karo Ukrainoje bėgančių žmonių priėmimas ir energijos krizė – pareikalavo daug sanglaudos politikos išteklių.

Todėl dabar atėjo laikas pradėti diskusijas dėl sanglaudos politikos ateities. Rytoj su pagrindinėmis regionų ir miestų asociacijomis paskelbsime naująjį Sanglaudos aljansą, kuris taps pagrindiniu forumu diskusijoms, kad būtų galima sutelkti sąjungininkus ir tuos, kurie dar nėra įsitikinę sanglaudos politikos pridėtine verte.

Principas „nepakenkti sanglaudai“ turi būti taikomas ir toliau, ir šis darbas tik prasideda.

Turime užtikrinti stiprų teritorinį aspektą ne tik sanglaudos politikoje, bet ir visų sričių ES politikoje, turinčioje didelį teritorinį poveikį.

Būtent todėl Regionų komitetas stengsis užtikrinti, kad visų sričių ES politikoje būtų taikomas kiek anksčiau šiais metais Komisijos narės E. Ferreiros pasiūlytas principas „nepakenkti sanglaudai“.

Tai ypač aktualu atsižvelgiant į kitais metais Europos Komisijos numatytą daugiametės finansinės programos peržiūrą. Šis biudžetas buvo sudarytas tada, kai pasaulis dar buvo kitoks, ir jį reikia koreguoti, kad jis leistų užtikrinti Europos strateginį savarankiškumą, padėtų pasiruošti Ukrainos atstatymui ir bet kokioms naujoms grėsmėms visuomenės sveikatai. Todėl turime jį pritaikyti ir sukurti plataus užmojo biudžetą, kurio rezultatus pajustų visi piliečiai. Tačiau peržiūra negali turėti neigiamo poveikio pagrindinėms politikos sritims, tokioms kaip sanglaudos politika.

Būsima ES investicijų politika ir priemonės turėtų remtis „Next Generation EU“ patirtimi, nes rengiant ar įgyvendinant šią priemonę buvo mažai bendradarbiaujama su regionų ir vietos valdžios institucijomis. Kaip jau sakiau ne kartą, vėl pakartosiu, kad tik įtraukus regionus ir miestus bus galima pasiekti geriausius ES politikos ir programų rezultatus ir sustiprinti mūsų bendruomenes.

Užtikrinę tvarias investicijas ir pradėję reformas, dėl kurių mūsų Sąjunga taptų teisingesnė ir veiksmingesnė, kartu turime palaikyti mus vienijančią visuomenės sutartį. Kaip jau minėjau, šiandien Europoje socialiniai sunkumai yra dideli, tad jau dabar formuodami rytojaus politiką turime nepamiršti pradinės Europos integracijos užduoties – užtikrinti socialinę pažangą.

Kaip Sąjunga mūsų regionuose ir miestuose turime užtikrinti galimybę gauti būstą, panaikinti vaikų skurdą, skatinti lyčių lygybę, visiems užtikrinti kokybiškas darbo vietas, ugdyti jaunimą ir gerinti mūsų ligonines. Kadangi 2023 m. bus Europos įgūdžių metai, pasitelksime visus vietos ir regionų talentus, kad kurtume socialinę Europą, kurioje niekas nebus paliktas nuošalyje.

Gerbiami kolegos,

prieš išklausydamas Jus ir Jūsų nuomones apie Europos Sąjungos regionų ir miestų padėtį, norėčiau pakalbėti apie tai, kodėl mes visi dalyvaujame šioje misijoje. Visi dedame pastangas ir esame įsipareigoję siekti pokyčių, nes tai ne tik demokratinis įgaliojimas, bet ir demokratinė pareiga.

Prieš trisdešimt metų, pasirašant Maastrichto sutartį, Europos demokratiją papildė naujas matmuo – tas, kuriam mes šiandien atstovaujame. Tai vietos ir regionų matmuo, subsidiarumo principo sergėtojas, demokratinės Sąjungos ramstis.

Po trisdešimties metų, kai Konferencija dėl Europos ateities baigia rengti savo išvadas, dar garsiau reikalaujama aktyvesnio regionų ir vietos lygmens dalyvavimo visose ES politikos srityse ir naujų dalyvavimo dialoge kanalų.

Regionų komitete mes tai jau supratome, pavadindami šį procesą nuolatiniu dialogu su piliečiais. Demokratija nėra statiškas reiškinys: ji privalo nuolat plėsti savo pagrindą ir didinti dalyvavimo galimybes, subtiliai derinant atstovaujamažą ir svarstymų praktiką.

Todėl mes tapome pirmaisiais, kurie įtraukė jaunimą. Ne todėl, kad šie metai skirti jaunimui, bet todėl, kad tokia yra mūsų institucijos esmė. Manau, visi didžiuojamės, kad per kitą plenarinę sesiją paskelbsime ES jaunimo ir demokratijos chartiją, kurią parengėme kartu su jaunimu ir jaunimo organizacijomis.

Būtent dėl šios priežasties Regionų komitetas yra pasiruošęs bendradarbiauti su valstybėmis narėmis organizuojant iniciatyvas, kuriomis moterys būtų skatinamos dalyvauti vietos ir regionų rinkimuose.

Kadangi aktyviai dalyvavome rengiant Konferencijos dėl Europos ateities išvadas, mes atliksime savo teisėtą vaidmenį įgyvendindami šias išvadas savo lygmeniu ir dirbdami savo vidaus darbą pagal galiojančias Sutartis. Žinoma, jeigu bus surengtas konventas, kuriam mūsų asamblėja pritaria, būsime pasiruošę prisidėti ir užtikrinti, kad šiame konstituciniame procese dalyvautų vietos ir regionų atstovai.

O kol kas tikrai nesėdėsime sudėję rankas. Būdami išrinktų vietos ir regionų atstovų asamblėja, mes privalome užtikrinti, kad vietos ir regionų nuomonės laiku prisidėtų prie diskusijų Europos lygmeniu.

Konferencija gal ir baigėsi, bet darbas tęsiasi. Turime pradėti rengtis kitiems Europos Parlamento rinkimams ir kitai teisėkūros kadencijai. Turime imtis keleto iniciatyvų, kad pasiruoštume ir parengtume kitos strateginės darbotvarkės viziją ir naujas būsimos Europos Komisijos politines gaires, kurios bus pristatytos prieš kitus Europos Parlamento rinkimus.

Mes esame politinė asamblėja, turinti patariamąją galią, ir mūsų nuomonės teiks didžiausią pridėtinę vertę, jeigu jos bus parengtos laiku, kaip tik tuomet, kai rengiamos ES politikos priemonės arba dėl jų priimami sprendimai. Turime būti kuo geriau pasiruošę daryti strateginę įtaką kitai Europos Komisijos darbo programai ir kitam pranešimui apie Sąjungos padėtį.

Gerbiami kolegos,

užduočių sąrašas yra ilgas. Lūkesčiai – dideli.

Prieš 100 dienų išrinkote mane savo pirmininku, ir esu įsipareigojęs dirbti su visais Jumis siekiant stipresnės ir teisingesnės Europos, ginti sanglaudos politiką ir plėsti mūsų asamblėjos politinę įtaką.

Mūsų pareiga – pasiekti rezultatų ir padėti išsklaidyti mūsų miestuose ir regionuose gyvenančių žmonių abejones ir nuogąstavimus.

Užtikrinkime didesnę solidarumą, daugiau sanglaudos ir demokratijos, stiprinkime regionų ir miestų pozicijas Europos Sąjungoje. Jeigu tai padarysime, pačios Sąjungos padėtis bus tik stipresnė ir šviesesnė.

Dėkoju Jums už dėmesį.

Europos regionų komitetas

Europos regionų komitetas (RK) yra ES politinė asamblėja, kurią sudaro 329 vietos ir regionų atstovai iš visų 27 valstybių narių. Mūsų nariai yra išrinkti regionų pirmininkai, regionų tarybų nariai, merai ir vietos tarybų nariai, demokratiškai atskaitingi daugiau kaip 446 mln. Europos piliečių. Pagrindiniai Komiteto tikslai – įtraukti regionų ir vietos valdžios institucijas ir jų atstovaujamas bendruomenes į ES sprendimų priėmimo procesą ir informuoti jas apie ES politiką. Europos Komisija, Europos Parlamentas ir Taryba turi konsultuotis su Komitetu dėl regionams ir miestams aktualios politikos. Komitetas gali kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą, jeigu reikia užtikrinti ES teisės laikymąsi tais atvejais, kai pažeidžiamas subsidiarumo principas arba nepaisoma regionų ar vietos valdžios institucijoms suteiktų įgaliojimų.

Parengė Europos regionų komiteto komunikacijos departamentas

Briuselis, 2022 m. spalio mėn
© Europos Sąjunga, 2022

Rue Belliard/Belliardstraat 101 | 1040 Bruxelles/Brussel | BELGIQUE/BELGIË
Tel. +32 22822211 | e-mail: visuals@cor.europa.eu | www.cor.europa.eu

 @EU_CoR | /european.committee.of.the.regions | /european-committee-of-the-regions | @EU_regions_cities